

SLOVENSKI NAROD

»Največji dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki. — Inerati do 20 petik vrst do Din 2.-, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 500 vrst do Din 3.-, večji inerati petik vrst do Din 4.-. Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tujemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafkova ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 30. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101
Račun pri poštne delovnem zavodu v Ljubljani št. 10.831.

NOVI ZAPLETJAJI V GRČIJI

Po nagli intervenciji generala Kondilisa je bilo preprečeno krvavo obračunavanje med nasprotnima frakcijama oficirskega zbora

Atene, 11. septembra. r. General Panajotakis, poveljnik prve armije, je izrazil pretekli ponedeljek v vojski pokret z namenom, da bi preprečil nasilno rešitev vprašanja režima. Ta pokret je bil posledica borbe dveh frakcij med grškimi oficirji. Zmagala je, kakor se je moglo pričakovati, frakcija, ki ji na čelo stoji vojni minister general Kondilis, poveljnik letalstva general Repas in mestni poveljnik v Atenah general Colokoglu.

V ponedeljek zjutraj je general Panajotakis odredil strogo pripravljenost vse atenske posadke. Ta ukrep je izrazil vzemirjenje med oficirji, ki jih vodijo general Repas, general Colakoglu in general Kondilis, ker so v poslednjem času čutili, da bo general Panajotakis poizkušal postati gospodar položaja v Atenah. V to svrhu je namreč general Panajotakis izmenjal več poveljnikov atenskih čet, ki se niso hoteli pokoriti njegovim odredbam. Že v ponedeljek dopoldne je po povratku v Atene predsednik vlade Tsaldaris poleg drugih sprejel tudi generala Panajotakisa in Demestihasa, ki sta mu poročala o položaju v vojski v zvezi s vprašanjem režima. General Panajotakis je odredil nato splošno pripravljenost vseh polkov, nato pa trikrat inšpiciral posamezne vojašnice ter imel govore oficirjem, ki jih je pozival, naj se ne vmešajo v politične akcije ter se pokore sklepom vlade. Po informacijah opozicijskih listov so pogosto obiske generala Panajotakisa v vojašnicah izvajali veseli, da so nekateri oficirji, ki so odločni pri stališču restavracije monarhije, razdelili med vojake velike količine municije, pozivajoč jih, naj bodo pripravljeni na prvi poziv.

Ko je zvedel vojni minister general Kondilis za ukrepe generala Panajotakisa, je po kratkem posvetovanju s svojimi prijatelji sklenil, da se general Panajotakis odstavi kot poveljnik prve armije. General Panajotakis se je na tej odredbi uprl, češ da živi popolno zaupanje predsednika vlade Tsaldarisa in da bo izročil poveljstvo prve armije nasledniku samo po njegovi odredbi.

Na seji vlade, ki je bila v ponedeljek zvečer je vojni minister general Kondilis vztrajal na zahtevi, da se mora odstraniti Panajotakis, ker se ni pokoril izdanim odredbam. K seji vlade je bil ob 20.30 pozvan nato tudi general Panajotakis. Ko je prišel Panajotakis v poslopje parlamenta, kjer je imela vlada sejo, sta njegov brat in adjutant ostala v predsobi, kjer je bil tudi polkovnik Mavromakis, načelnik personalnega oddelka vojnega ministrstva.

Med polkovnikom Mavromakismom in polkovnikom Davakismom, adjutantom generala Panajotakisa je nastal prepir, ki se je pretvoril končno v pretep. Adjutant vojnega ministra poročnik Lukides je takoj pozval stražo, češ, da je napaden vojni minister sam. V kulorjih parlamenta je nastala tedaj prava panika. Zaradi hrupa, ki se je čul tudi v ministrsko sobo, je prišel general Panajotakis v predsobo, da bi odredil stražo, naj se odstrani, toda poročnik Lukides je z izgovorom, da se general Kondilis nahaja v nevarnosti odredil stražo, naj ne posluša generala Panajotakisa, ki ga je označil kot upornika, ter ukazal vojakom, naj ga aretirajo.

Hoteli odstraniti vojake iz predsobe, se je general Panajotakis zadel ob bazoneto enega izmed vojakov ter se lahko ranil na obrazu. Ko je Panajotakisov brat, poslanec iz Preja, videl, da je ranjen in da je v nevarnosti njegovo življenje, ker so se čuli tudi strelji, je prihitel, da bi ga zaščitil, pri tem pa je bil ranjen od krogle, ki jo je izstrelil eden izmed vojakov. Takoj za tem so oba brata Panajotakisa prepeljali na kliniko, kjer pa so ugotovili, da nista hudo ranjena. Panajotakis so takoj posetili notranji minister Perikies Ralis, predsednik parlamenta Vozikis in več poslancev. Medtem se je zbrala pred parlamentom večja množica ljudi, ki je manifestirala za generala Panajotakisa.

Zaradi hrupa, ki je nastal vsled incidenta s Panajotakismom, je vojni minister general Kondilis prišel iz ministrske sobe in odredil stražo, naj se umakne. Seja ministrskega sveta je bila ta-

koj nato prekinjena, pozno ponoči pa se je nadaljevala v hiši nekoga narodnega poslanca, pristajača populistične stranke. Na tej seji so bili sprejeti končni sklepi. Po komunikaciji, ki je bil izdan listom, je bil na seji general Panajotakis suspendiran s svojega mesta kot poveljnik prve armije v Atenah, s čemer je bilo zadovoljeno zahtevi generala Kondilisa.

Zaradi teh dogodkov je notranji minister Perikies Ralis podal ostavko, češ, da iz moralnih razlogov ne more ostati več v vladi. Predsednik vlade Tsaldaris je sprejel njegovo ostavko in sam prevzel njegov resor.

General Panajotakis je takoj nadomestil general Papagos, ki je doslej poveljeval tretji armadi v Solunu. Po prevzemu poveljstva prve armade je general Papagos odredil, naj se vsi polki, ki so po ukaz generala Panajotakisa zasedli razne točke v mestu, takoj vrnejo v vojašnico, kar so tudi storili.

Predsednik vlade Tsaldaris je po nočni izredni seji ministrskega sveta izdal večeraj dopoldne proglas grškemu narodu, v katerem pravi med drugim, da zvesti tradicijam in zgodovini populistične stranke ne more postopati drugače in da ne svetuje grškemu narodu, naj glasuje za monarhistični režim. Prav tako bo zvest obljubam, ki jih je dal grškemu narodu, da se bo izvedel plebiscit v državni obliki, kakor je sklenila Narodna skupščina. Tsaldaris poziva vse Grke, naj ohranijo mir, pri čemer izjavlja, da mora kot odgovorni vodja države povedati vsakomur, da ne bo dovolil nobene kršitve javnega reda.

Po tem proglasu predsednika vlade Tsaldarisa se pričakuje, da bo podal

ostavko predsednik republike Zakmias. Vlada je računala s to možnostjo in bo začasno vršila dolžnosti predsednika republike imenovala sedanjega predsednika Narodne skupščine Vozikisa.

Po objavi proglasa Tsaldarisa grškemu narodu je bil sestavljen odbor ministrov z nalogo, da določi podrobnosti za izvedbo plebiscita, ki bo najkasneje do 15. novembra.

Voditelju opozicije Sofulis, Kafandaris in Papanastasiu so zastopnikom tiskala podali obširne izjave, v katerih izražajo svoje ogorčenje zaradi stališča, ki ga je zavzel Tsaldaris, ker »dovoljuje generalu Kondilisu, da dela, kar hoče«.

O dogodkih je bil objavljen naslednji uradni komunikat:

Zaradi gotovih pojavov je poveljništvo prvega armadnega zbora podvelo ukrepe, ki jih je smatralo za potrebne. Zaradi teh ukrepov je vojni minister podal ostavko. Bila je sklicana seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o položaju in na kateri je ministrski podpredsednik in vojni minister general Kondilis umaknil svojo ostavko, ker se je preprčal, da so razlogi za njo temeljni in ne nesporazumi. V času, ko se je vršila seja ministrskega sveta, je nastal v parlamentarnem poslopiju prepir med osebami, ki so se nahajale v kulorjih. Komandant prvega armadnega zbora general Panajotakis, ki je prišel, da bi interveniral, je bil ob tej priložnosti ranjen. Ker je general Panajotakis ranjen, je bil na njegovo mesto imenovan za poveljnika prvega armadnega zbora general Papagos. General Panajotakis se zdravi v svojem domu.

Italija ne popušča

Zenevska pogajanja o abesinski aferi na mrtvi točki — Italija odklanja vse posredovalne predloge

Pariz, 11. septembra. V Zunanje politični sekretariat listu »Ouvrez« in zunanje politični urednik »Echo de Paris« poročata, da se položaj v Ženevi počasi, toda gotovo približuje vojni, obenem pa ostremu odporu Društva narodov proti direktni kršitvi njegovega pakta. Italija slejkoprej ne priznava odbora petih in prav tako ne pododpora, ki je poverjena proučevati italijanske obožbe. Italija zanika, da bi bila kakorkoli vezana na postopek Društva narodov. Baron Aloisi je objasniti predsedniku odbora petih Madariagi, da si Mussolini ne more misliti nobene rešitve brez popolne zasedbe Abesinije. Odbor je že sklenil poveriti izdelavo končnega poročila Madariagi. To poročilo bo samo ugotovilo, da so pogajanja prišla na mrtvo točko. Eden izmed petih delegatov, najbrže Hoare, je predlagal uporabo čl. 15. odstavka 4, po katerem naj se odločitev o sporu prepusti svetu Društva narodov, Laval pa je zahteval, naj se napravi še zadnji poizkus, da bi Italija popustila. Laval namerava predložiti nove predloge, po katerih bi se francosko-angleška ponudba od 15. avgusta glede italijanske zasedbe Abesinije nekoliko razširila. Laval sicer nima več

nobenega upanja, vendar pa hoče napraviti zadnji poizkus, da pomiri svojo vest. V zenevskih krogih je večeraj vladal velik pesimizem. Sondirajo se stališča posameznih držav glede vprašanja sankcij. Prevladuje mnenje, da bo po otvritvi sovražnosti po Italiji sklican svet Društva narodov, da izreče grajo proti Italiji, ki bi nato tvorila podlago za uporabo čl. 16. pakta DN. Šele nato bi se sestala plenarna skupščina.

O večeršnjem razgovoru Lavalja s Hoarejem poročajo listi, da angleški zunanji minister ni pustil nobenega dvoma o volji svoje vlade, doseči spoštovanje Društva narodov. Zahteval je, naj Laval zavzame isto stališče ter je zagotovil francoskemu ministrskemu predsedniku, da bo Anglija, če bi se izkazal pakt v italijansko-abesinskem sporu za učinkovit, uporabila pakt tudi v vseh sličnih primerih v Evropi. Pertinax pravi, da bo kmalu prišla ura, ko se bo morala Francija odločiti med Anglijo in Italijo. Ta odločitev Francije se že nekoliko vidi. Potrjuje se, da je italijanska vlada že pozakusila doseči razgovor z Berlinom, toda Hitler stavi sedaj na angleško karto.

Onesrečena revolucija na Portugalskem

Aretacije množičnih oficirjev in delavcev lisbonskega arzenala

Lizbona, 11. septembra. AA. V zvezi z zaroto proti režimu in vadi. so oblasti aretirale mnogo častnikov in 50 delavcev arzenala. Preiskava je dosegla zvezo narodnih socialistov in komunistov z zarotniki.

Mornariški minister in g. Salazar, ki sta se mudila zunaj prestolnice, sta se večeraj popoldne vrnila v Lizbono. Ministrske konference, ki se je sestala na policijski prefekturi, se je udeležil tudi poveljnik politične policije. Sklepe ministrskega sveta so sporočili policiji vse Portugalske se v teku noči. Med častniki, ki so jih popoldne aretirali, je tudi podpolkovnik Valente, bivši adjutant Pahiva Cuseira, ki je bil l. 1911 eden izmed voditeljev monarhističnega gibanja. Do enoči ni prišlo do nikakega novega incidenta.

Lizbona, 11. septembra. V. O. udušitvi upora proti vladi Carmone je bil ob 1. pncodni objavljeno pol službeno poročilo, po katerem je bil začetek vetaja določen za

Abesinski cesar za Rdeči križ

Addis-Abeba, 11. septembra. AA. Cesar je podaril novo ustanovljenemu Rdečemu križu svoje posestvo v Hararu.

Po krvavi žaloigri v Trbovljah

Gajšek je moral biti že prej duševno bolan — Pogreb nedolžnih žrtv bo danes

Trbovlje, 10. septembra. Strašni dogodek večeršnjega dne, ko je orožnik Gajšek v hipnem navalu duševne zmedenosti ustrelil svojega tovariša in Franco Pečnikova, je še vedno predmet živih komentarjev vsega prebivalstva naše doline. Splošno prevladuje mnenje, da je moral biti poseben orožnik Gajšek že dolga časa duševno bolan, da pa je bolezen šel v svetloko nenadnega razburjenja pod raznimi vplivi bruhanja na dan ter povzročila krvavo dejanja.

FRANCO PEČNIK

Večeraj popoldne orožnik Gajšek, ki je bil ukinjen v celici tukajšnje orožnišnice, postaje, ni mnogo govoril. Kotikor pa je govoril, so bile njegove besede zmedene in

Orožniški podnadrednik Ludvik Gajšek nasmislne. Ko ga je komandir g. narednik Pangeršič vprašal, če se zaveda, kaj je storil, ga je topo in apatično pogledal ter zma-

jal z glavo. Po izjavi komandirja stanice je bil Gajšek v obzoru močnejši in je le malo govoril s svojimi tovariši. Gajšek, ki je bil na trbovski postaji šele eno leto, ves čas s svojimi tovariši ni govoril toliko, kakor govorijo drugi orožniki med seboj v dveh dneh. Gajšek pa je v zadnjem času tudi pogosto tožil o glavoobolu, kar daje še posebej misliti, da s njegovim duševnim stanjem še prej nekaj ni bilo v redu. V osemh urah pred krvavo tragedijo-paljšav nedolžno dogodka, da-li je to stvarno de-

Orožniški pripravnik Nikola Stojanovič je danes povzročila umorilnost ali pa drugi vpraš.

Danes dopoldne je sodno-zdravstvena komisija obducirala truplo orožnika Stojanoviča in Pečnikove. Dognalo se je, da je smrti privedel strel pogodil Stojanoviča v levo hrbtino stran in je izstopil na levi trebuhni strani, kar dokazuje, da je Gajšek ustreljal na Stojanoviča, ki je bil na levi hrbtini po vseh stopenjih, kar je rana sicer višje nego središča. Stojanovič je imel 4 rane, vendar mu tudi zdravstveni moči niso pomagali, ker je krogla prešla skozi glavno žilo, tako da je umrl na mrtviški karkavstvi. Pečnikova pa je še danes nekaj minut živela, kar ji je krogla prešla glavno žilo od spodaj, zaradi česar je tudi na smrti karkavstvi.

Pogreb nedolžnih žrtv bo jutri popoldne ob 16. uri. Pečnikovi, ki leži doma na mrtviškem odru, pripravljajo trbovski Sokol kot svoj področnik lep pogreb, pa tudi pokopnjemu Stojanoviču, ki leži v trbovski mrtvašnici, bodo njegovi stanovalci tovariši pripravili dostojno sprejemstvo na njegovi zadnji poti, saj je bila usoda hotelja, da se mu je odprl dolet od domaših mnogo pregodnih grob.

Pred odločitvijo v Ženevi

Mir v Afriki odvisen od stališča, ki ga bo zavzela Anglija na zasedanju Društva narodov

Pariz, 11. septembra. AA. Francoski listi poudarjajo velik uspeh, ki ga je dosegel dr. Beneš z izvolitvijo za predsednika skupščine Društva narodov, v dodelitvi podpredsedniškega mesta pa vidijo naglašeno manifestacijo zaupanja v sedanjih hudih razmerah.

»Petit Parisien« piše o tem med drugim: S svojim glasovanjem so hoteli delegati Društva narodov poudarjati, kolikšno zaupanje poklanjajo Pierreju Lavalu in njegovim prednikom, ki opirajo svojo zunanjo politiko na sodelovanju z vsemi, ki so dobre volje.

»Echo de Paris« je mnenja, da se letošnje zasedanje skupščine Društva narodov ne pričinja ravno v pravem optimističnem razpoloženju. List piše nato o nakozah francoske diplomacije v sedanjih časih in pravi med drugim:

Nasla diplomacija mora povsod in pri vsaki priliki poudarjati, da imajo tudi mednarodna vprašanja svoj vrstni red in da mora v tem vrstnem redu nemško vprašanje ostati na prvem mestu. Francoska diplomacija bo pri tem lahko uspešna sama, če jo bo podpiral tudi Mussolini. Dosedanje zadržanje Mussolinija pa nam je dolejš prineslo sama razočaranja. Če se bodo stvari razvijale tako dalje, bo Velika Britanija lahko i svet i skupščine Društva narodov proti Italiji.

»Ouvrez« piše: Vsi delegati v Ženevi soglašajo, da je nadaljnji položaj v rokah angleškega zunanjega ministra Hoareja, ki bo imel svoj govor jutri. Splošno mislijo, da bo Rim izpremenil svoje dosedanje zadržanje, če bo angleški zunanji minister zagrozil Italiji s pritiskom Velike Britanije, namreč s pritiskom Društva narodov. Glavno tajništvo in vsi drugi organi Društva narodov bodo stali v akciji tem odločneje, čim jasneje bo Velika Britanija pokazala, da je na potrebi pripravljena nastopiti proti Italiji tudi sama.

To lovičarsko glasilo piše nato o blankih ženevskega »Journala de Nations«, ki ob-

širno pojasnjuje predloge kralje Nemčije za zaključitev pakta, o ugonanjanju, ki naj bi bil podobno nemško-poljskemu paktu. List navaja v zvezi s tem tudi dejstvo, da je nemško čišopise prav topo posredovalo nemški italijanskega poslanca v Berlinu.

Anglija računa na podporo Francije

London, 11. septembra. AA. »Daily Telegraph« poroča iz Ženeve, da more Velika Britanija, če bo smatrala za potrebno, da predlaga sankcije, računati na popolno podporo Francije, ki je videla, da ji ne preostaja drugega, kakor da se popolnoma priključi stališču Velike Britanije, če bo Mussolini segel po orožju.

Ukinjenje salonov za nego lepote

Beograd, 11. septembra. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal odredbo o ukinitju vseh predstavnih dovoljenja takozvanih salonov za nego lepote in lepote. Ta odredba se ne tiče zdravniških ustanov.

Borna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize z včerajšo premijo 23.5%. Amsterdam 2067.00—2071.00, Berlin 1766.06—1769.95, Bruselj 737.75—742.85, Curih 1224.22—1231.30, London 215.70—217.75, New York 4242.25—4278.47, Paris 288.53—289.97, Praga 190.97—182.08, Trst 366.45—369.54. Avstrijski šiling v pravnem kirkuru 8.45—8.55.

INOZEMSKA BORZA
Curih, 11. septembra: Beograd 7, Paris 20.26, London 15.16, New York 307.375, Bruselj 51.85, Milán 25.075, Madrid 41.976, Amsterdam 207.625, Berlin 123.60, Dunaj 57.40, Praga 123.36.

Tudi zelena zvezda na velesejmu

Vzorna razstava naših esperantistov naj bi vzbudila med nami smisel za esperanto

Ljubljana, 11. septembra.

Zdaj je na velesejmu zelena zvezda, ki je privlačila tri tisoč v poset. Vseka razstava privablja dan na dan množice. Naši esperantisti so priredili pod svojo simbolizirano zeleno zvezdo razstavo, ki bi naj vzbudila med Slovenci zanimanje in smisel za mednarodni jezik. Esperantisti trdijo upravičeno, da nam je esperanto potreben, češ, majstni smo, moremo se učiti tuje jezike. In esperanto je most, ki skoraj med vsemi kulturnimi narodi ter se nam ni treba več truditi z učenjem mnogih jezikov, kajer se že lahko poslužujemo esperanta.

Esperantisti gibanje ima idejno osnovo. Esperanto naj združuje narode, jezik naj ne bo več ovira zblizanja med narodi, temveč baš sredstvo tega zblizanja. Mavrič bi mislil, da se pri nas esperantisti gibanje ne more razviti, češ, med Slovenci je izredno mnogo poliglotov, ker zaradi tega nimajo posebnega interesa za umetni mednarodni jezik. Vendar je esperantisti ideja precej močno zasidrana. Esperantistov je od leta do leta več in skoraj vsi so zelo navdušeni za esperanto. Čedalje več je esperantistov tudi v Ljubljani. Priročno jih tudi v predmestnih in okoljskih krajih. Mnogo navdušenih esperantistov je zlasti med delavstvom. Organizacijskega gibanja samega na sebi nam pa razstava ne prikazuje, ker je namenjena predvsem propagandi.

Največ je esperantisti literature, časopisov, učnih pripomočkov itd., kar naj vse do kaže, kako lahko in praktičen je esperanto in da je v esperantu izšlo še nešteto knjig in tiskanih mnogo listov. Lento je pa tudi že mnogo knjig za slovo. Nekaj primerkov je razstavljenih. Toda mnogi znanstveniki se poslužujejo esperanta. Znanost je mednarodna in tem večjo vrednost imajo znanstveni spisi, ki so pisani v mednarodnem jeziku. Med našimi znanstveniki se poslužujejo esperanta dr. O. Rava. Da esperanto lahko postane najmočnejša vez med vsemi narodi, dokazujejo še bogata korespondenca med našimi in esperantisti nešteti narodov. Kako upoštevati in vsi so esperanto, se je izkazalo po tem, da so se začeli obratovati na naše esperantisti esperantisti mnogih držav, ki so naš klub hoteli prospekti o naših krajih v esperantu in ko je priredil več predavanj v esperantu v radiu. Vsega tega niso mogli predložiti dovolj jasno na razstavi, ker je premajhna. Potrebna je kritika, da se naši esperantisti ne majo dovolj hvaleh s svojimi uspehi, ker niso pokazali, kaj vse so že naredili. Esperantisti so tudi sicer zelo simpatični ter radi tolažijo vsem obiskovalcem razstavo in dajejo vladno vsa pojasnila.

TUDI KINO, NE LE VARIETE

Ljudem ne gre v glavo, da je na velesejmu tudi kino. Nekateri so mislili, da sta varieta in kino eno in isto. Varietale je v kino predstavljajo pa samo v isti dvorani, toda seveda ob različnih časih. Film vrti pred popoldanskim varietskimi predstavami in po njih. Jadranska straža nam hoče dati zaokroženo sliko o našem Jadranu. Kdor obišče jadransko razstavo, mora absolutno oboje videti, o našem morju, zato mora iti še v kino.

Dvorano, kjer je bila modna revija, so uredili še posebej za kino. Montirali so dobro aparaturo, kar se preprosto najbolje, ko si ogledaš filme. Pokažejo vedno celo vrsto filmov, ki so dolgi skupaj okrog 2000 m. Naša država še ne izdeluje mnogo kulturnih filmov, čeprav bi bilo za nje posebno mnogo snovi zlasti v Dalmaciji. Film, ki ga je izdelalo inozemsko podjetje in ki kaže življenje na morskem dnu, je pač najlepši dokaz, kako hvaloslovno delo se nudi operaterju na Jadranu. Potapljač se giblje s filmsko kamero na morskem dnu ter filma čudovito življenje morskih živali neposredno, iz bližine, zato so pa tudi posnetki naravnih, kakor morajo biti za kulturni film. Film domače produkcije se seveda ne more primerjati s tem filmom, vendar se jih nam ni treba več strahovati. Brez začetka ni razvoja in ne uspeha, zato bi morali imeti tudi več razumevanja za domače filme ter pospeševati domačo produkcijo. Film je najboljši propagandno sredstvo razen radija in tiska, čeprav pri nas še ne moremo vedeti. Ali si morete misliti, koliko propagandno za naš Jadran od dobrega filma, ki prikazuje krasno umetnostno spomenike, našo edinstveno obalo, bujno vegetacijo, idealne zalive za kopališča in življe-

nje prebivalstva? Nekatera slika naših filmov o Dalmaciji nam daje slutiti, kaj bi lahko naredili. Glas o lepoti Dalmacije je dosegel že mnogo filmske družbe, ki prihajajo filmat na našo obalo, mi pa ne vemo dovolj ceniti našega Jadrana tudi v tem pogledu. — Filmi, ki jih vidimo v velesejmskem kinu, so srečno izbrani. Skoda bi bila, če bi se jih obiskovalci ne ogledali.

V PAVILJONIH SE GREJEJO

Včeraj nam je začela delati lepo vreme, mizla burja, ker letos ne sme deževati med velesejmom. Dopoldne je bilo tako mirno, da so ljudje volali snež. Toda na velesejmu je bilo toplo ves dan. Greli smo se v pa-

Kako so tatovi kradli

Kongres Jadranske straže in velesejem so znali prijetelj tuje lastnine spretne izkoristiti

Ljubljana, 11. septembra.

Velesejem in kongres Jadranske straže sta privabila v Ljubljano mnogo tatov. Letos jim pa pšenica ni šla tako v klase kakor druga leta. Po trgovinah so sicer pokradli mnogo robe in spretno so »viharili« tudi v gneči na velesejmu, toda policija je skoraj vse polovila. Poročali smo včeraj, da je policija aretirala še sedem tatov, a v včeraj se jim jih je pridružili še pet tako, da jih imajo zdaj na policiji kar 12.

V četrtki sta stopila v trgovino ge. Ambrožičeve v Zgornji Siskli dva neznanca in začela isbrati obleko. Mlajši je kupil vezalke in plačal s kovancem za 20 Din. Mlada vjenka je še segla po denarju in mu hotela vrniti 18 Din, v tem hipu je pa neznanec denar naglo pobasal v žep in ko ga je vjenka začudeno pogledala, jo je nahrulil: »Kaj pa mislite, taika nesramnost, takoj mi vrnite denar, saj sem vam vendar izročil 20 Din.« K vjenki je stopila gospa in jo spoorila naj bo vladna s strankami. Vsa smedena je vjenka neznanca res vrnila 18 Din, čeprav ji ni dal nobenega denarja. Njegov tovariš je medtem spretno inkostil zmešnjavo ter hitel bežati v žep nogavice in kar mu je padlo bilo pri roki. Ko sta oba godrnjali odhajala, je Ambrožičeva videla, da gledajo enemu iz žepa nogavice. Planila je na cesto in začela klicati: Tatovi! Tatovi!

Prav tedaj je privozil mimo tramvaj, na katerega sta tatova jadno skočila in s tramvaja je eden gospe pokazal dolg jezik. Kljub temu pa nista imela sreče, kajti že čez nekaj dni je policija oba izsledila. Bila sta to 29-letni Anton Vandeč, doma iz Zabajke, in 27-letni Karel Marković, doma iz Praprotnika, srez Sušak.

V Teokarevičevu trgovino v Gradiscu je vstopil mladenič in dejal, naj mu pokažejo blago za obleko. Izbral je in izbral, a ker prodajalec ni imel časa, ga je pustil samega in hitel stredi drugim strankam. Naposled je pa mladenič odšel, ne da bi kaj izbral in pripomnil, da se čez deset minut vrne s bratom. Prodajalcu se je pa zdel sumljiv in poslal je za njim vjenka, ki je nital do Bleiweisove ceste in tam opozoril nanj stražnika. Neznamec je zavil v bližnjo vežo, kjer ga je stražnik aretirat. Našel je pri njem 3 m blaga, ki ga je bil spretno skril pod plašč. Na policiji so ugotovili, da je to 22-letni Vojo Nikitović, doma iz zetske banovine, precej nevaren tuji lastnini in že od 1. 1934 za stalno izgnan iz dravske banovine.

Včeraj sta prišla na starino dva Bosanca in stopila v Zajčevu trgovino, kjer sta vneto »pazarila« za star suknjice. Eden je kupoval in motil starinarja, drugi je pa medtem spretno izmaknil suknjice. Oba sta nato odšla, ne da bi kaj kupila, glasno zabavljajoč čez ljubljanske starinare, češ da so »prekupci«. Zaje je pa kmalu opazil tatvino in že pol ure je obveščeni stražnik enega Bo-

slavca. Tudi včeraj je bil dober obisk, ter je bilo v paviljonih še celo vrsto popoldne. Kakor vsek dan, je bil največji navad na ribarski razstavi. Kakor je bilo mogoče, so ob paviljonih naredili mize, toliko jih je bilo več v paviljonih. Na jadranski razstavi in tam ni bilo prebuda, toliko se je sreglo ljudi pred posameznimi zanimivimi. Veliko zanimanje tudi tudi zgodovinski oddelki, čeprav bi bilo mogoče, da se do tujce bolj zanimajo za instrumente za navigacijo, ki jih nevedno še niso videli. Preveč težko si ogledujejo tudi krasne predmete na razstavi folklorne. Sicer pa skoraj vse prevzame množice predmetov, ko pridejo preli na razstavo, da si ogledujejo vse hlastno.

Obiskovalci so si mali pomagali, da jih ni zeblo, tudi s kapljicami, ki jih točijo pod raznimi eladnimi imeni v Paviljonu H. Kakor vsek dan, in pri Dalmaciji s priročno hrano in pirom. Večeri so precej mirni, zato ni navala, vendar pa prihaja mnogo ljudi, ki si želijo poiskati kopla avtoja v številnih gostilnah.

drugo ali pa isto kupijo pri poslovnem uradu in nakadejo na poslovnem račun št. 14003 SSKOŠKO društvo št. Vsi nad Ljubljano s opasko »na spomenike. Srečno! Akcijski odbor.

„Slehernik“ v Kranju

Kranj, 10. septembra.

Kakor smo že poročali, se naš gledališki odsek Nar. čitalnice prav pridno pripravlja na otvoritev jesenske sezone. Objavili smo kot otvoritveno predstavo Achar-dovo komedijo »Življenje je lepo«. Toda naši nad vse agilni in politični igralci so nam pripravili še vse večje presenečenje na otvoritvi. V četrtki zvečer bomo v Kranju prvi gledali predstavo na prostem. Na enem najkrajnjem prostoru parka pred Narodnim domom bo odigrana ona najlepši klasični dram, svetovnoznani »Slehernik«.

Veliki misterij Hugona v Hofmannsthalu »Slehernik« (Jederman) je doživel povsod prav tako tudi v slovenskih mestih po mojih prireditelj Ottona Zupančiča izredne uspehe. »Slehernik« pa zahteva zelo odličnih igralcev in umetniške rešitve. Vse to nam je dano. Velikanski misterij režira in tudi kreira naslovno ulogo član ljubljanskega Narodnega gledališča Ivan Levjar, prvak ljubljanske drame, najboljši interpret klasičnih dram, ki je bil v ulogi Slehernika pokazal najvišjo igralno umetnost in žel ognjenega uspeha, že same njegova igra bo torej visok umetniški užitek. Kot režiser je pa Levjar zbral vse najboljše moči domačega ansambla, pritegnil je nove in jih povsem prekrasil, tako da to Slehernik za Kranj in okolice res prvo vrstna kulturna senzacija. — Predstava na prostem, nova odrska obleka, kostumi iz Zagreba, izvrstna rešitja in gostovanje Levjarja v naslovni ulogi, končno pa Slehernik sam bo prav gotovo privlačilo vse, ki so željni dobre duševne hrane, spokoja in notranjega zadovoljstva. — Predstava, ki se prične ob 8. uri zvečer, bo trajala le polduro uro. Za četrtkovno premiero je še nekaj vstopnic prostih in se dobe v predprodatju v Hlebski trgovini. Slehernik se ponavlja še v soboto zvečer, v nedeljo popoldne in zvečer, na kar opozarjamo zlasti zunanje posetnike.

Veja ga je ubila

Krško, 10. septembra.

Spiro bližajoče se jeseni so pričeli naši kmetovalci pospravljati poljske prideleke in pripravljati drva za zimo. V Lepi vasi pri Krškem je imel posestnik Ivan Arhar gozd, kjer je hotel posekati nekaj hrastov. Delo je šlo nekaj časa gladko od rok. Ko so delavci naleteli na posebno močan hrast, se je isti zaradi teže premaknil proti zemlji, kjer je stala košata bukva. Z vsa silo se je hrast naslonil na vejo in jo močno upognil, nakar se je sprožil in z nezadržno silo oplazila po tleh, kjer je v usodnem trenutku stal sam posestnik Arh. Nesrečni Arh je oblezel pri prstih mrtve. Veja mu je dvakrat prelomila levo roko in noge in vrh tega zdobila lobanjo.

Vsaka pomoč je bila zaman. Pokopali so ga te dni na domačem pokopališču. Pokopini je bil splošno priljubljen med domačini. Z njegovo težko prizadeto družino součustvujejo mnogi znani in prijatelji. Naj v miru počiva, preostali naše iskreno sožalje!

Ugotovitev

Razni jugoslovenski listi so v zadnjem času objavili ukaz SO. Br. 7664 od 30. januarja 1930 v katerem se odpušča kazneni zapor med drugimi tudi kapetanu II. klase Bogoljubu Jevtiću obsojenemu radi pobega s fronte. V nekaterih listih je bilo izrecno rečeno, da gre za bivšega predsednika kr. vlade g. Bogoljuba Jevtića. Tudi »Slovenski Narod« je svoj 133. številnik od 19. avgusta tega leta objavil omenjeni ukaz, dodal mu ni sicer nobenega komentarja, toda v naši javnosti se je vendar razneslo, da gre pri tem za bivšega ministrskega predsednika g. Jevtića. Na podlagi avtoritativnih informacij ugotavljamo, da je rezervni pošastniški kapetan Bogoljub Jevtić povsem druga oseba, nego bivši ministrski predsednik Bogoljub D. Jevtić. Amnestirani Bogoljub Jevtić je bilvi učitelj in danes fotograf v Obrenovici, ki je služil v pehoti ter je postal leta 1916. kapetan III. klase, po amnestiji pa leta 1920. kapetan II. klase. Obsojen je bil leta 1917. zaradi klevete in pomolčenja s zgoraj citiranim ukazom. Bivši ministrski

predsednik Bogoljub D. Jevtić je služil pri konjenici in ni bil nikdar vojaško kaznovan, ima nasprotno iz časa svoje službe čestitke pohvale in odlikovanja in je bil l. 1920. ob času pomolčenja kapetana Bogoljuba S. Jevtića še poročnik v rezervi ter je avanziral za kapetana II. klase leta 1926. Vsega tega seveda ni bilo v govorici, kakor da bi se omenjeni pomolštveni ukaz nanašal na bivšega ministrskega predsednika Jevtića, povsem neoposnovane in kolikor se razširja znamenito, so čista kleveta.

Smatramo za dolžnost tojlnosti, da ugotovimo pravo stanje stvari, ko smo enkrat zanj naznali.

Beleznica

Koledar.

Danes: sreda, 11. septembra. katoličani: Prot in Hiac.

Danšanje prireditve

Kino Matica: Maček v žaklju

Kino Ideal: Moč — gre svojo pot

Dežurne lekarne

Danes: Dr. Picoli, Tyrševa cesta 6, Hočevr, Celovška cesta 62, Gartner, Moste-Zaloška cesta.

Iz Maribora

— Pesta gledališka sezona. Mariborsko Narodno gledališče nam je letos pripravilo zelo pestro gledališko sezono. Tako so že sklenjena gostovanja predvsem ljubljanskih režiserjev in igralcev, kakor gg. Milana Skrbina, Cirila Debeveca, Petra Malca, Slavka Jana, J. Povheta in Ferda Delaka. Seveda pa bodo gostovali še mnogi drugi igralci in igralke, tako da bo letos repertoar kakor tudi zasedba zelo pestra in zanimiva.

— Kolezar povozil staro. Včeraj je postal 76-letna vдова Roza Musterjeva iz Kamnice pri Mariboru, žrtve nepravilnega kolezarja. Ko je na Vodnikovem trgu stopila s pločnika, je v tem trenutku z vso silo treščil v njo kolezar, ter jo podrl na tla. Starika je pri padcu zadobila lažje poškodbe.

— Novi gasilci se sprejemajo. Prostovoljna gasilska četa v Mariboru začne v najkrajšem času s tečajem za aspirante. Prijava se sprejemajo pri poveljstvu do nedelje 15. t. m.

SOKOL

Sokolska prireditve v Središču

Naše sokolsko gledališče je postalo precej agilno. Odlikuje se posebno godbenim odseki. Na praznik, 8. t. m. je priredil tamburaški orkester zabavni večer s pestrim sporedom. Sokolski funkcionar je navduševal članstvo za sokolsko idejo, nakar je tamburaški orkester odigral nekaj raznovrstnih skladb pod taktirko g. Kocjana. V svrhu razvedrila so sokolski igralci igrali igro »Trije škiki«, ki je uspela v režiji br. Jurjačevića nad vse zadovoljivo. Igra je v polni meri dosegla svoj namen in je marsikomu nudila dovolj užitka. Posebno dobro je odigral svojo vlogo gostinčar; žal namo, da so bili igralci preoblačeni maskirni, kar bodo prihodnje gotovo popravili. Želeli bi še več prireditev, zlasti sedaj v jesenskem času.

Prošnja železniški upravi

Jesenica, 9. septembra.

Odkar je železnica usmerila svojo tarifno politiko na nova pota, se na naši postaji razveseljuje stopnjuje potniški promet. Ze spomladanskim znižanjem potniške tarife je prineslo novo življenje na našo postajo. Uvedba nedeljskih vozovnic pa je prekosila vse pričakovanje. Z zadovoljstvom smo v nedeljo opazovali toliko živahnost in vrvenje na našem kolodvoru, kakor ga že mnogo let ni bilo. Ni se dediti, da je tak pomast prav posebno presenečenje — železnico samo. Radi priznavamo, da se je kolodvorsko osebje prav pošteno potrudilo obvladati navale in kar najhitreje je odpravljati potnike. Vendar pa je bilo baš v tem pogledu opaziti nekaj nedostatkov.

Rezumatno je, da mora biti pri izdajanju kart zaposten uradnik (— ca), ki je kar najbolj v tem poslu izurjen in vpeljan. Delo na naši potniški blagajni je prav posebno naporno, saj je treba istočasno odpravljati potnike za inozemstvo, njih prtljago, dajati na hitro roko razne informacije, hkrati pa še obvladati zelo velik domač promet. Tu je treba prav skrajne pozornosti in rutine. Kako je to delo utrudljivo in naporno, zlasti ker traja skoro nepretrgoma ves dan, se potnik ne zaveda. Spoznati pa bi morala železniška uprava dodeliti potniški blagajni še eno stalno in pred vsem verzirano moč.

Ker so nedeljske vozovnice obenem povratne, so se zelo razbremenile vmesne, namembne postaje, obenem pa prevladilo delo na odhodno. Jeseniška je pred vsem močna odhodna, ki ima vrhu tega še obmejni in tranzitni osebni promet, kar vse tem bolj govori za še eno moč. Zadnjo nedeljo se je prav občutno pokazala ta potreba. Velike težave pri žel. blagajni povzročajo oni ljudje, ki pridejo zadnji trontutek, pa hočejo dobiti prvi listke na rizično onih, ki so preje prišli. Potreben bi bil reditelj, ki bi vse uravnil, da bi odpadlo grdo perverjanje in pretekanje, ar je pri nas pri takih navajah že običaj.

Kakor je pozdraviti uvedbo nedeljskih kart, tako je nje tehnična stran nedovoljno izvedena. Lepljenje znamk na kartonske karte silno zadržuje ekspeditivnost. Dalje se znamke prav lahko odlepajo, zgube in podobno. To ustvarja nezadovoljstvo potnikov, ki morajo pri povratku plačati celo vozovino in morda še kazni. S tem odpade vsak popust na vozni in nastanejo pretekanja s sprevedniki in vse kar temu sledi. Zato smatramo za umestno, se, da uvede železniška uprava čim prele posebne kartonske vozovnice s primerno označbo za nedelje, kar bo koristilo ne samo ekspeditivnosti vseh odhodnih postelj, temveč tudi potnikom.

Prosimo železniško upravo, da upošteva naše predloge in jih čim preje uresniči.

MARU SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

»Nee, je lagala. »Menda sprememba zraka.«

»Morje, je dejal Ervin. »To bo naglo minilo.«

»Upajmo ...«

»Vendar bo bolje, da ostaneva tu še do jutri in se šele potem odpeljeva po morju v Dubrovnik.«

»Kakor želiš.«

Ta igra ji je prijala, dasi ji ni prinesla docela tistega miru pred Ervinom, ki si ga je želela. Njegova prevelika uslužnost in zaskrbljenost jo je dražila, namesto da bi jo veselila. Sedaj je čutila čisto do ločno, da klub vsem svojim trdnim sklepom le ne more zatrepi v sebi nekega trdovratnega odpora do zakonskega življenja z njim. Pričela je spoznavati, da je igralška uloga, ki se je je lotila, v resnici težka in terja od nje veliko samopremagovanje. Ko je težala vznak zlekjena v hotelski sobi, je mrzlično premišljevala:

»Saj je vendar odločeno. Njegova žena sem in on je moj mož. Sama sem sklepala tako. Zakaj je potem tako težko? Ljubi me, ves mi je vdan, dober je z menoj pa vendar vse nič ne pomaga. Vse delam mehnično, samo zato, ker sem njegova žena. Tako ne bo mogoče nadeti. Moram se s silo moči ...«

moram se ogreti, da mi postane zakon potreba, ne le hladna dolžnost. Moram, moram! Smili se mi. Reče ... Ko bi samo slutiti. Nikakor. Niti tega ne sme. In vendar, bilo bi morda vse to dosti lažje, ko bi opustil svojo strahopetno zadržanost in me osvoji s silo in pogumom polnokrvnega moškega. Rasel bi me, da bi ga čutila in bi bila naposled zares njegova. A tako ... Kaj naj storim? Naj mu rečem? Bo pomagal? Morda bo potem hitel moško silo in strast. To bi bilo še huje. Zavest, da igra tudi on, bi me spravila do obupa. Če ni v njem ognja ... Čemu me potem ljubi? Od kod ta ljubezen? Iz fizičnih potreb? Iz duševnih? Menda pač le iz duševnih, iz zavesti, da sem mu potrebna, da se ob meni dviga iz svoje letargične nemoči. Potem so bile moje slutnje resnične in ni v njem več, kakor je pokazal že prej kot ženin. Moje upanje, da bo po poroki postal mož, je bilo torej prazno. Tako sem poročena in nisem. Ali pa je napaka tudi v meni? Morda bi ga morala resnično toplota le sprostita in ogrela? Ne, tako naglo ga ne morem. ne smem obsoditi.

Premišljevala je, kako bi sama v sebi zanetila ogenj, ki naj bi razžarel še

»Morala bi čutiti, biti bi morala aktivna, ne pasivna, živa, ne igrana. Toda kako, kako? Brez ljubezni, ki je do njeza še ne čutim, nimam goriva. In vendar, tako ne sme ostati. Kakšen bi potem bil ta najin zakon. Le strast naju lahko privede na zaželjeno pota, a čutiti jo morava oba. Sedaj je ne čutiva ne jaz ne on. Ali pa jo on čuti in je samo pokazati ne zna ali ne sme, ker mu manjka poguma, da bi premagal zadržanost srca? To bo treba ugotoviti.«

Sida je znova, kakor že tolikokrat prej, zatrdno sklenila, da mora postati resnična Ervinova žena. Ta sklep, ki je bil sedaj odločen, jo je iztrgal iz prejšnje pobitnosti. Dvignila se je in odšla k njemu. Prvič, odkar ga je poznala, je sedaj čutila resnično potrebo zblizati se z njim. zljiti oba v enoto ...

XV.

Potniški parnik »Karadjordje« je do stojanstveno rezal nenavadno mirno morskno gladino, kakor da hiti kradoma iz noči v prvi svet zore, ko je Sida tiho vstala, se oblekla in odšla na palubo. Ze uro dolgo ni več spala. Oči so jo pekle in v glavi je čutila rahlo bolečino. Morda zaradi vožnje po morju, morda tudi zaradi misli ter notranje razdvojenosti. Na palubi je bilo še vse pusto in mirno, le kdaj na kdaj je prišel od kod mornar in spet izginil po svojem oravku. Sida se je naslonila na ograjo in prepustila lase osvežujočemu božanju rahlega ve-

DNEVNE VESTI

— Zimski semester na naši univerzi, zimski semester na ljubljanski univerzi bo trajal od 26. septembra 1935. do 15. februarja 1936. Inskripcija traja za slušatelje ki stopajo prijaviti na Univerzo od 26. septembra do 5. oktobra, za one, ki so bili vpisani pa od 26. septembra do 10. okt. Nekatere inskripcije se bo dovoljevala le na motivirane prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili in sicer le do 20. novembra. V poletnem semestru 1935-36 je bilo na naši univerzi 1620 študentov in sicer na filozofski fakulteti 408, (407 rednih in 1 izredni), med njimi 199 rednih slušateljev in 1 izredni, na juridični 581 (med njimi 45 rednih slušateljev), na medicinski 111 (med njimi 30 rednih slušateljev), na tehniški 366, (med njimi 18 rednih slušateljev) in na teološki 165 (161 in 4 izredni slušatelji).

— Odvetniška vest. Odvetnik v Ljubljani, dr. Miha Krek se je s 1. septembrom odpovedal izvrševanju advokature. Za njegovega naslednjega namestnika je imenovan odvetnik v Ljubljani, dr. Jakob Mohorič. — Izpiti za graditelje visokih in nizkih gradov in za elektrotehniške bodo v jesenskem terminu 1935 pred pristojno izpitno komisijo pri banki upravi v Ljubljani v oktobru oziroma v novembru. Kandidati naj vložijo prošnjo najkasneje do 1. oktobra. — Razid društva. Bralno društvo Domača knjižnica v Sv. Marjeti na Dravskem polju se je po sklepu rednega obnovega zbora preselilo v novo hišo.

— Zelo poceni so nekateri predmeti v gospodarskem delu veleposoja. Mnogi obiskovalci prihajajo na veleposoj se zaradi tega, da nakupijo nekatere predmete, sicer pa zaradi novega gospodinjstva in splošno uporabo. Tudi letos bodo prišli vsi na svoj kraj. Nimamo v mislih le pritačevalce, pač tudi tiste, ki tem predmetom prodajajo v paviljonu H, kjer je izredno bogata izbira najrazličnejšega blaga. Mimo bižuterije ne moreš zlepa, da bi se ne ustavil in ne začel povpraševati po cenah. Mnogo obiskovalcev pa ima tudi bolgarske keramike, ki je zelo poceni. Ljudje precej kupujejo lepe vaze. Nenavadno poceni so v tem paviljonu tudi kravate. Zanimajo perilo itd. Menda se ni nihče kupil nikjer druge kravate za 2 Din. Nikjer ne cvete bolj kupčijo kakor tu. Čudno pa je, da letos ni tako hudega navela pri trapiših. Letos je pač takšna gneča v paviljonih, da se ljudje ne morejo nikjer ustavljati in se menda zaradi tega ne gnetejo tako v bližini točilnic.

— Rdeči križ in njegov Podmladek. O tem predmetu bo kot uvod v letošnji »Teden Rdečega križa« predaval v ljubljanskem radiu danes ob 19.25 uri tajnik dravanske banovinskega odbora Jost Skalar, višji rač. svetnik v pok., ki bo pri tej prilici poročal tudi o stanju organizacije Rdečega križa v dravski banovini. Lastniki zvočnikov, osobito na deželi, se naprošajo, da jih postavijo na okna, tako da bodo čim širše plaсти naroda poučene o plemenitih nalogah Rdečega križa.

— Izredno velik tujaki promet. Letos je bil tujaki promet v Dalmaciji tako živahen, kakor se nobeno leto po pretratu. V nekaterih letovskih čez poletje sploh ni bilo prostora, gostov je bilo mnogo več, kakor bi jih mogli v normalnih razmerah sprejeti. Živahen tujaki promet se pozna na splitskem kolodvoru, kjer so imeli zadnja dva meseca dnevno več 2.000 potnikov.

— Jubilejna skupščina Društva sv. Cirila in Metoda bo v nedeljo 15. septembra ob 10. uri popoldne v Ljubljani v Trgovskem domu, Gregorčičeva ul. 27. Na predvečer, v soboto, se vrši ob 20. uri letnim zaupni shod, Vodstvo CMD uljudno vabi vse p. n. delegate vseh podružnic, kakor tudi vse pokrovitelje in obrambne skladarje, da se udeležijo zaupnega shoda. Udeležite se vsi velepomembnega jubileja polstoletnega dela za obrambo našega naroda.

ELITNI KINO MATICA
Tel. 21-24
Samo še danes ob 4. 7 1/2. in 9 1/4.
Magda Schneider
v veseli opereti
Maček v žaklju
To je delo, ki mora vsakega razveseliti.

— Uspeh naših fotomaterijev na razstavi v Oslju. Podružnica Hrvatskega planinskega društva »Jankovce« v Oslju je pridela v proslavo 10 letnice svojega obstoja fotomatersko razstavo, na kateri so bila tudi odlikovana dela slovenskih fotomaterijev. Zlato plaketo je dobil Ante Kornič za »Smučarski paradiz«, srebrno plaketo Peter Kocjančič za »Poletni dan«, bronasto plaketo pa Marijan Prajfer za fotografijo »Ob Savici«.

— Važno za slaščičarne in mlekarne. Na temelju št. 460 obširnega zakona je izdalo trgovinsko ministrstvo nova dopolnilna navodila o mlekarah in slaščičarnah. Ponovali navodilnih lastni mlekar, zajtrkovanje in slaščičarni niso dolžni biti vključeni v ugotoviteljskih društvih, če so obenem obrtniki in izvedljivi v obrtniških društvih.

— Volitev v delavsko zavarovanje ne bo. Vedno bolj se čuti potreba, da se postavi vse naše socialno zavarovanje na nove temelje, da se izloči iz njega vsaj v glavnem birokratizem. Govorilo se je, da bo do v decembra nove volitve, zdaj se je pa baje spremenil položaj tako da volitev sploh ne bo, temveč da bodo nova ravnanja v kratkem imenovana. Predlog je že poslan ministru socialne politike.

— Prvo veliko razstavo vseh malih živali priredi društvo »Gorenjski Rejec malih živali v Kranju«, skupno z Obrtniško razstavo, ki se bo vršila v Majdličkem mlinu, od 28.8 do 7.10. 1935. Določeno društvo se razstava na »Gorenjske Rejec-prijatelje malih živali, pristopite kot člani, prijavite za razstavo svoje najboljše čistokrvne živali. Prijava

sprejema tajništvo najkasneje do 20. IX. t. i. kjer se dobi vsa pojasnila. Gorenjski Rejec malih živali v Kranju-izjue 13.

— Vozne ojačave za šumarski kongres. Za letošnjo glavno skupščino Jugoslovenskega šumarskega združenja, ki bo 15. in 17. septembra v Splitu, je dovoljena članom združenja dravskim uradnikom četinskega vojnega okrožja in v rožinskih članom na polovična vozna.

— Egipčanski princ v Splitu. V Splitu se mudita egipčanski princ Nafila Deodila in Hadžda Abbas Halin.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 73 z dne 11. t. m. objavlja sodno razveljavitev dravskih vrednostnih papirjev po sekundu o sodnem nepravnem postopku, navodila o sodnem overavljanju podpisov na listinah in o takšnih zanj, izpremembo uredb o finančni kontroli, odločbo o isplacilu podpore uslužbenecem finančne kontrole za nedavno službeno obliko, objave banke uprave o pobiranju občinskih davščin in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Planinski tabor na Kremenčarjevem vrhu. V nedeljo 15. tm. bo planinski tabor pri koči na Kremenčarjevem vrhu. Ljubitelje solenega Pohorja vjudno vabi S. P. D. Slovenjgradec.

— Vreme. Vremeška napoved pravi, da bo stalno čez dan lepo in toplo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo samo v Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 27, v Splitu 22, v Beogradu 20, v Rogaški Slatini 19, v Mariboru in Sarajevu 16, v Ljubljani in Zagrebu 15. Davi je kazal barometer v Ljubljani 770,4, tem. peratura je znašala 2.

— Franciška Grošelj umrla. Včeraj smo poročali o eksplodaciji v kemični tovarni v Zagrebu, kjer je raznelo parni kotel in je bila delavka Franciška Grošeljova težko ranjena. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer so si zdravniki na vse načine prizadevali rešiti ji življenje, toda nesrečnica je včeraj zjutraj težkim poškodbam podlegla.

— Da se osveti očetu je ubil njegovega spečega sinčka. V vasi Sevarovcu pri Petrinji je bil s soboto umorjen 14 letni Ljubomir Štepec, eden najboljših učencev ljudske šole. Deček je padel konje pa je na pašniku zaspal in spečega je ubil Milo Mirilović, ki se je hotel tako osvetiti njegovemu očetu. Nesrečnega dečka je udaril s kolo po glavi, da se je onesveščil, potem je pa odvezal konje in jih pošal čez eno, da so ga razmesarili s koplji. Tako je hotel zabrisati svoj zločin.

Iz Ljubljane

— Iz žalna seja uprave Zveze industrijcev. Jutri ob 15. bo v posvetovalnici v Zbornici za TOI v Ljubljani žalna seja uprave Zveze industrijcev povodom smrti častnega člana in častnega predsednika Zveze industrijcev g. Dragotina Hribarja. Na to sejo so vabljene delegacije članov uprave vsi člani Zveze industrijcev oziroma zastopniki včlanjenih industrijskih podjetij.

— Iz Westfalski Sloveni v Ljubljani. Danes okrog 17. ure pripe v avtobusu v Ljubljano večja skupina westfalskih Slovencev. Gostje odidejo najprej na svoje domove, potem pa se odpelejo na Oplenec, da se poklonijo manom blagopokojnega vladarja Aleksandra I. Zedinitelja Sprejem pred notetnikom. Oblastni odbor Narodne Odrbane Ljubljane.

Jutri premiera vefilma francoske revolucije Rdeči cvet

— Iz Več vagonov sadja na trgu. Živilski trg je še nekaj časa izredno dobro založen s sadjem. Mnogo sadja prihaja iz južnih krajev, precej pa ga tudi dovajajo Hrvati od belokrajanske strani. Prodajalci s sadjem se vrste tudi vzdolž stolnice v dolgi vrsti od vodnikovskega trga. Posebnih razlik med cenami v prodaji na debelo in drobno ni. Pač pa so bosanske češnje, ki jih prodajajo na debelo na Pogačarjevem trgu po 3 do 3.50 Din kg precej lepše od domačih. Na drobno dobiš češnje celo po 2.50 Din, torej še ceneje kakor na debelo. Tudi grozdje je na drobno poceni. Na debelo prodajajo lepega smederevskega po 4 Din, na drobno je pa domače po 4 Din naprej. Najlepše je po 7 Din. Grozdje je torej letos zelo poceni v primeru s prejšnjimi leti. Še bolj poceni so jabolka. Danes so jih prodajali na kmečkem sadnem trgu celo po 2.50 Din zeto kpa. Za takojšnjo porabo so pa po 1.50 Din kg. Ves sadni trg je bil temo zasaden. Gob je malo. Letos jih še sploh ni bilo mnogo in jih najbrž ne bo, ker se je že začel občuten mrz. Na Barju je bila davi pred solnim vzhodom že slama. Sočnje je zdaj na trgu najcenejše. Krompir, ki je bil nekaj časa precej drag, se je pocenil na dinar kg. Stročjega fižola je še mnogo po 2 Din. Paradizniki so v splošnem po 2.50 Din kg. — Jajca so pa še dalje dražja. Danes jih je bilo malo. Prodajali so jih po 75 par kromad in po 1.75 Din par.

— Iz Po zimi je zadikalo. Še v ponedeljek je bilo toplo in soparno, da ni nihče mislil na svrtnike ali celo na zimske suknje. Včeraj pa se nenkrat postalo občutno hladno, še bolj se je po ozračju oblačilo ponoči, da smo imeli davi v Ljubljani samo 2 stopinj nad ničlo. To je za prvo polovico septembra pač redek pojav. Snodi je bilo tako hladno, da brez suknje ni bilo prijetno sedeti na prostem. Zato smo pa dobili zopet krasno vreme.

— Iz Očala, daljnogledi, barometri, fotoaparati itd. najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki bresplašno.

— Iz Dnevni gospodinjstvo-kuharski tečaj. Nabavljene sadrže uslužbenecov drž. seznamic v Ljubljani se prične s rednim poukom v ponedeljek 16. t. m. ob 8 uri in pol. Vpisovanje v ta tečaj bo 12. in 14. tm. ob 10. uri v pisarni šetmariške menze v Ljubljanskem dvorcu (Pril.

škova ulica). Podrobne informacije se dobe letos. Vpisovanje gojank v večerni gospodinjstvo-kuharski tečaj se bo vršilo do 10. in 12. oktobra ravno tako ob 10. uri v pisarni šetmariške menze. Pričetek rednega pouka večernega tečaja bo 15. oktobra ob 18.30.

— Iz Dva intima koncerta Glasbene Mestice ljubljanske otvorila serijo letošnjih večerov. Prvi je namenjen francoski serenadni glasbi in bo v petek, dne 13. t. m. ob 20. uri na dvorišču magistratskega poslopja, drugi pa je v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 20. uri v Hubadovi dvorani. Na tem koncertu nastopi pianist Anton Trost in čelist Bogomir Leskovič. Sedeli po 10 in stojlišča po 5 Din. v Mestni knjižnici.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4, 7, in 9 1/4. uri
film borbe
M - gre svojo pot
(Danes ali jutri)
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din.

— Iz Naše gospodinjstvo se bodo strale na vsekejskem veseljem prostoru. Hodejo se pripravljati, če so morate ribe res tako dobre, kakor se govori. Da jim ne bo mogel nihče očiti, da ne znajo pripravljati rib, se bodo tudi dobro seznanili s to umetnostjo. Saj imajo tudi najlepšo priliko zdaj, ko pripravljajo morske ribe na letošnjo prvi strokovnjak, kuhar s parnica »Karadjordje«. Zato priredi Zveza gospodinjstvi jutri ob 18. na veleposajo seznamic. V Ljubljani je zelo potrebna propaganda za konzum morskih rib, kar smo do sedaj konzumirali tako malo rib, kakor da so največji luksusi. Značilno je, da cene padajo, čim bolj se dviga konzum morskih rib v Ljubljani. Ko bo Ljubljana stalen ter masejiv odjemalec morskih rib, se bodo cene znižale še bolj in trgovci z ribami ne bodo več toliko tvegali kakor so doslej. Od tega pa bodo imeli predvsem korist konzumenti.

— Iz Trg s kurivom se tretjič prestavlja. Prostor zanj je določen na Grudnovem nabrežju, kjer pa zdaj seveda ne morejo prodajati drv, saj je vse nabrežje zasledeno zaradi regulacije Ljubljane. Na bregu je gramoz, mešalni stroj za beton, silosi za nalaganje materiala in neprestano vozijo material. Zato so spomnili začasno prestaviti trg za kurivo na Sv. Jakoba trg, kjer je bil še včasih. Toda bilo je pre malo prostora, ker je zdaj tam tudi živilski trg, zato so določili Krakovsko nabrežje za prodajo drv. A tudi to nabrežje je zdaj zasledeno. Na njem je nakupičenega mnogo gramaza, zato so končno določili Breg za prodajo drv. Seveda samo začasno. Ko bo zabetonirano dno v Ljubljani med šentjakobskim mostom in ustjem Gradaščice, bo zopet prosto Grudnovo nabrežje. To doto bo kmalu končano in bo trg za kurivo lahko še pred zimo na starem kraju.

— Iz Sirovnašnim ljubljancem na pomoč! Ljubljanski Rdeči križ je zadnja leta za zimo goriko obelket in obul več tisoč siromakom in brezposelnih s darili, ki jih je v ta namen nabral med ljubljanskim prebivalstvom. Zopet se bliža zima in v Ljubljani je na tisoče revežev, ki jo pričakujejo v strahu. Tolaži jih samo

Slab duh iz ust

Je vsakemu zopra, očrneli zobje pokvarijo najlepši obraz. Obe ti dve lepezi neposki se odpravijo že z enkratnim čiščenjem s prijetno osvetojučo in okusno Chlorodont zobno pasto. Chlorodont da zobem bleščajoč lesk slonove kosti, ne da bi pokvarili zobno sklenino. Tuba Din. 8. Jagošovanski proizvod

upanje, da jim bo Rdeči križ tudi letos dal pomoč, ne v denarju, marveč v oblačilih in obutvi, v kurivju in morda tudi v živilih. — Da bo mogel ljubljanski Rdeči križ ta pričakovanja uresničiti, nastavlja na vse ljubljance prositi pozivi: Sirovnašnim ljubljancem na pomoč! Odberite se danes simeke plašje, vrhnje suknje, suknjice, jopiče, jope, jopice, bluze, krila, suknje, raso, perilo, čevlje, galoše, copate, nogavice, žepnike, ročnice, kloboke, rute, šale, čepice, očeje, kose, rjuhe, sploh vse, kar koli Vam ali Vašim otrokom prihodnjo zimo ne bo več rabilo! Ne zavržite nobedega kromada, ki je še rabe, marveč povežite vse, kar ste nabrali iz vaših omar, v sveženj, da ga oddaste pobiralcu Rdečega križa, ko pride v »Teden Rdečega križa« ponj, ali pa ga pošljite v pisarno Rdečega križa, ki je v Delavski zbornici, Čopova cesta št. 1, pritrilje na desno.

— Iz Izobraževalni in učni tečaj Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Trgovsko društvo »Merkur« priredi pčeniš z oktobrom večerne izobraževalne tečaje ob delavnikih v času od 19. do 21. ure večer. Predvidani so tečaji za računstvo, slovensko stenografijo ter začetni in nadaljevalni tečaj za laščino in nemščino. Računski tečaj bo združen s razlogo najvažnejših gospodarskih vprašanj, kakor carine, valutnih vprašanj, kliringov. Prijave v društveni pisarni, Trgovski dom, pritrilje, od 8. do 2. ure. Opozorjamo na koristnost teh tečajev, ki so poceni vsem zainteresentom na razpolago.

— Pomožniški sbor združenja trgovcev v Ljubljani sporoča članstvu, da je z ozirom na prihodnjo, ki so se vršile 7. t. m., preložil redni občni zbor na četrtek 19. t. m. ob 19. v mali dvorani Trgovskega doma v Simon Gregorčičevi ulici. Dnevni red obličen. Posebna vabila se ne bodo razpošljala, članstvo naj se obnovega zbora udeleži v čim večjem številu. — Odbor.

— Iz Širokovi tečaj za pletarstvo (košarstvo). Na Drž. tehniški srednji šoli v Ljubljani bo pri zadostnem številu prijavitelcev odprtjen strokovni tečaj za pletarstvo (košarstvo) za učence, ki so dovršili štiri razrede srednje ali te enake šole. Tečaj bo trajal od 1. oktobra do 1. maja s celodnevni teoretičnim in praktičnim poukom. Potrdilo o uspešno dovršenem tečaju velja kot dokaz predpisno dovršene učne dobe in ima značaj pomožniškega izpričevala za pletarski (košarski) obrt. Prijave sprejema direktor drž. Tehniške srednje šole v Ljubljani od 16. do 26. septembra vsako popoldne.

— Iz Za 50 letni jubilej svojega detovanja bo otvorila Družba sv. Cirila in Metoda razstavo narodno obrambnega dela. Vse udeležence velike skupščine vabimo da si zanimivosti razstave ogledajo. Razstava j v mestnem muzeju (Auerpergova palača) nasproti križevniški cerkvi.

Spominjajte se CMD

Radioprogram

Ostank 12. septembra
12.00: Valčekova ura (plošče); — 12.45: Vreme, poročila; — 13.00: Čas, obvestila; — 13.15: Mojstri iz davnih dni (plošče); — 14.00: Vreme, borza; — 18.00: Po opernam sveta, radijski orkester; — 18.40: Slovesnost na Slovenske (dr. Rudolf Kolar); — 19.00: Čas, vreme, poročila, sporod obvestila; — 19.30: Nač. ura; — 20.00: Pre nos iz Beograda; — 22.00: Čas, vreme, poročila, sporod; — 22.15: Za ples in kratak čas, radijski jazz, vmes poje Drago Zagor.

Petek, 13. septembra.
12.00: Glasbene slike na ploščah; — 12.45: Vreme, poročila; — 13.00: Čas, obvestila; — 13.15: Trinaesti dan, nesreče dan (Osmembe vreden dosedek, ki vključ svoji tragici vendarle komično izven), izvajajo člani radijske dramske družine; 14.00: Vreme, borza; — 18.00: Narodne pesmi na ploščah; — 18.40: Po bolgarskih planinah (tajnik); — 19.00: Čas, poročila, sporod obvestila; 19.30: Nač. ura; — 20.00: Zvoki iz dobe sončnega kralja (prenos z magistratskega dvorišča; Sodelujejo: G. G. Zvonimira Zupove (sopran) in komorni aktet: sr. Pfeifer (vijolina), V. Sušteršič (1. viola) A. Dornmalj (2. viola), B. Lešković (cello), S. Korosec (flavta), R. Kosejan (oboa), to; — 21.00: Kako ure poje, izava radijski orkester; — 22.00: Čas, vreme, poročila, sporod.

Sobota, 14. septembra
12.00: Plošče; — 12.45: Vreme, poročila; — 13.00: Čas, obvestila; 13.15: Plošče; — 14.00: Vreme, sporod; — 18.00: Na delopust; — veselihi le radijski orkester; — 18.40: Zunanji politični pregled (dr. A. Kuzar); 19.00: Čas, vreme, poročila, sporod obvestila; — 19.30: Nač. ura; — 20.00: Tam pod Tirolji... (sreter večer s sode. svaženjem radijskega jazz, članov radijske dramske družine, peskega kvarteta, harmonike in vseh možnih veleposajskih zvoikov); 22.00: Čas, vreme, poročila, sporod; — 22.15: Lahkih nog na okrog, radijski jazz.

Iz Celja

— Iz Celjskega Sokola. Vpisovanje mladine k telovadbi pri sokolskem društvu v Celju se je pričelo danes ob 16. v mestni telovadnici ter se bo nadaljevalo vsako er do in soboto, toda samo od 15. oktobra. Pozneje prijave se v nobenem primeru ne bodo upoštevale. Vpisovanje obrtnike in trgovskega narastaja bo pri telovadbi v večernih urah. Telovadba vseh oddelkov se bo začela v ponedeljek 16. t. m. Urmik bo pravčasno objavljen.

— e Sesona kopanja v Savinji se že nagiba h koncu. Hladno vreme je zelo ohladilo Savinjo, pa tudi solnce ne žge več, da bi privlačilo mnogo kopalcev kakor v tako hitro preteklih poletnih dneh.

Dobro sree

— Tega, kar se mi je pripetilo danes, bi ne privoščil svojemu sovražniku.

Petrti globoke žalosti naznanjamo, da je zatihnil trudne oči po kratkem bolehanju v 73. letu starosti, previden s tolažili svete vere, ljubili soprog, dobri oče, stari oče, tast i. t. d., gospod

DRAGOTIN HRIBAR
VELEINDUSTRIJALEC, ČASTNI PREDSEDNIK LJUBLJANSKE BORZE, ČASTNI PREDSEDNIK ZVEZE INDUSTRIJCEV LTD. LTD.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 12. septembra 1935 ob 16. uri popoldne iz hiše žalosti, Zaloška cesta 14, na pokopališče k Sv. Križu.

EVGENIJA HRIBAR, roj. ŠUMI, — soproga; DRAGICA, por. PLEMEZ, roj. BORIS, ZORAN, RADO, DR. MIEKO, NADA, por. STANOEVI, ZENKO, NICA, por. GANKAR, SVETOSAR, PETER, JORDICA in LJUBICA, otroci; SLAVKO PLEMELI, DR. EDUARD, GANKAR, IVKO STANOEVI, mati; JIRINA, roj. BRONIK, VIDA, roj. JERAJ in BRANKA, roj. SLADONJA, — maha; LUCIJA, MARKO, ANDREJ, MASA VERONIKA in DRAGOTIN, vnuki in ostali sorodstvo.

Ljubljana, dne 10. septembra 1935.

26

Roman

16

17

LJUBLJANSKE BORZE ZA BLAGO IN VREDNOTE.

ŽALUJOČI OSTALI.